

Výroční (průběžná) zpráva projektu

specifického výzkumu za rok 2015

zakázka č. 2110

(pracoviště 01240, činnost 1210)

Název projektu:

Demokratické řízení mateřských škol z pohledu rodičů dětí v MŠ

Odpovědný řešitel: PaedDr. Vladimíra Hornáčková, Ph.D.

Ústav primární a neprimární edukace, PdF UHK

Studentky PdF UHK: 2. ročníku magisterského studia oboru Pedagogika předškolního věku
Monika Perutková a Ivana Plecháčková

Stručný popis výzkumného problému

Výzkumný cíl:

Zjistit, jaký názor a postoj mají rodiče dětí v MŠ na demokratický styl řízení mateřských škol

Dílčí cíle a úkoly:

Analyzovat současný stav demokratického stylu řízení mateřských škol a odhalit případné rezervy.

- Provést reflexe rodičů na demokratický styl řízení současných MŠ
- Podle vytyčených kritérií analyzovat stav uplatňování demokratického řízení v MŠ
- Vyhodnotit výsledky – analýza získaných dat
- Shrnout získané výsledky a prezentovat je.

Sekundární cíle:

- Rozvíjet schopnosti studentů potřebné pro realizaci vědeckovýzkumných projektů (sociálně psychologické dovednosti při práci v terénu, kognitivní dovednosti při práci s informacemi).
- Seznámit studenty s možnostmi zkvalitňování demokratického stylu řízení mateřské školy a vlivem zjištěných faktorů.
- Vést studenty k přemýšlení nad podmínkami a faktory ovlivňující demokratické řízení mateřských škol.
- Podpořit přímý kontakt studentů učitelství s prostředím školského managementu na mateřských školách.
- Podílet se na prezentování výsledků na mezinárodní vědecké konferenci.

Metodologie výzkumu a výzkumný soubor

K dosažení cíle specifického výzkumu byl jako výzkumný nástroj zvolen nestandardizovaný dotazník pro rodiče dětí mateřských škol. Dotazník obsahoval 20 položek. Otázky v dotazníku byly uzavřené a záměrně vycházely z otázek dotazníku z SV z roku 2014 (pro eventuální komparaci výsledků obou výzkumů v budoucnosti).

Získané údaje byly zpracovány pomocí popisných deskriptivních metod a korelací. Pro zpracování dat byl použit statistický program SPSS a MS Excel 2010. Byly vyhodnoceny veličiny popisné statistiky a dále pro testování závislosti byl použit test nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku.

Výzkumný soubor tvořilo 96 respondentů – rodičů dětí mateřských škol z regionu Hradec Králové a Pardubice (vzhledem k nejbližšímu místu, ve kterém se nachází pedagogická fakulta a studijní obor, zaměřený na školský management).

Vybrané výsledky výzkumu

Projekt specifického výzkumu reflektoval současný stav demokratického stylu řízení mateřských škol z pohledu rodičů dětí mateřských škol. V dané problematice se uskutečnila nejdříve pilotáž výzkumu, na základě které byly vytvořené aspekty – kritéria uváděné problematiky. Výsledky, ke kterým jsme dospěly, se týkají stanovených aspektů: komunikace s rodiči, spolupráce s rodiči, demokratické řízení MŠ ve vztahu k rodičům. Na uvedené *aspekty* jsme se zaměřily v průběhu SV a přinášíme vybrané výsledky:

Komunikace s rodiči

Současný stav komunikace mateřské školy s rodiči vypovídá na jedné straně o dobré, dostatečné komunikaci s rodiči a více jak polovina respondentů – rodičů (přibližně 50%) hodnotí komunikaci za strany vedení mateřské školy jako nadprůměrnou. Určité procento rodičů (přibližně 5%) se nedokázalo vyjádřit. Na druhé straně 45% dotázaných rodičů hodnotí vzájemnou komunikaci jako průměrnou až podprůměrnou s tím, že se mateřské školy komunikaci s rodiči věnuje málo. A to je poměrně nepříznivé zjištění. Výsledky výzkumu signalizují, že jsou v komunikaci s rodiči ze strany vedení MŠ poměrně značné rezervy.

Spolupráce s rodiči

V aspektu spolupráce mateřské školy s rodiči se zjistilo, že přibližně 50% tázaných rodičů hodnotí spolupráci pozitivně (ředitel/ka akceptuje jejich připomínky, rodiče jsou motivováni ke spolupráci s mateřskou školou). Je to velmi pozitivní zjištění z hlediska demokratického řízení MŠ. Přibližně 20% rodičů se nedokáže vyjádřit k otázkám směřujícím k aspektu spolupráce vedení školy s rodiči. Téměř 30% respondentů nehodnotí spolupráci vedení mateřských škol s rodiči pozitivně (například se jejich připomínky neakceptují, nejsou motivováni ke spolupráci ze strany vedení mateřské školy) a to je poměrně negativní zjištění.

Demokratické řízení ve vztahu MŠ k rodičům

Aspekt pohledu na demokratické řízení vedoucího pedagogického pracovníka ze strany rodičů potvrdil očekávané, že opět přibližně 50% respondentů - rodičů hodnotí demokratické řízení mateřské školy (v podobě potřebné otevřenosti MŠ, naslouchání připomínkám rodičů, podněcování rodičů k dávání zpětné vazby, s možností se na cokoli zeptat, apod.) pozitivně. Ale opět okolo 30% tázaných rodičů demokratický styl řízení v MŠ postrádá. Přibližně 20% tázaných rodičů se nedokázalo vyjádřit. Výsledky v uvedeném aspektu upozorňují, že existují rezervy v uplatňování demokratického stylu řízení mateřských škol a jsou signálem slabých stránek řízení a vedení mateřských škol.

Uskutečněný výzkum přinesl překvapivě zajímavé výsledky, které nejen zrcadlí zájem rodičů o řízení mateřských škol, ale dokazují zároveň určité rezervy v nastoupené cestě školského managementu mateřských škol k demokratickému řízení.

Získaly jsme reflektivní pohled na současný stav řízení mateřských škol a odhalení silných a slabých stránek v uplatňování aspektů demokratického řízení a vedení MŠ směrem k rodičům. Výsledky přinesly hodně podnětů k zamyšlení nejen pro oblast vedení v managementu MŠ, ale i pro celou preprimární edukaci.

Uvedené výsledky signalizují, že jsou v demokratickém řízení ještě stále určité rezervy a spolupráce s rodiči není na žádoucí úrovni, kterou by předškolní vzdělávání dětí v mateřských školách potřebovalo a očekávalo.

Výsledky reflektivních výpovědí rodičů dětí mateřských škol ukazují příznivé zjištění v tom, že se rodiče zajímají o dění v MŠ a mají pozitivní vizi a zájem o vzájemně dobrou komunikaci mateřské školy s rodiči.

Zároveň výsledky poukázaly na přetrvávající rezervy ve vytváření podmínek pro demokratické řízení mateřských škol ve spolupráci školy s rodinou. Některým slabším stránkám a aspektům uváděné problematiky v mateřských školách bude třeba věnovat pozornost v oblasti vzdělávání vedoucích pedagogických pracovníků. Výzkum přinesl náměty a inspiraci pro zkvalitnění spolupráce školy s rodinou a podněty pro demokratickou atmosféru a klima mateřských škol z hlediska demokratického řízení a inovace pro zkvalitnění demokratického stylu managementu na mateřských školách.

Výsledky výzkumu přispěly k inovaci profesní přípravy pedagogů v rámci navazujícího magisterského studia oboru Pedagogika předškolního věku, ve kterém je zařazena specializace studentů na školský management. Upozornily také na to, jakým způsobem bude nutné se danou problematikou dále zabývat a studenty PdF UHK a budoucí adepty na pozice vedoucích pedagogických pracovníků mateřských škol připravovat v rámci studia školského managementu a v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských škol.

Výstupy:

Příspěvek s názvem: **Aspekty podporující demokratické řízení mateřských škol** (autorky: Vladimíra Hornáčková, Monika Perutková, Ivana Plecháčková) byl prezentovaný na International Conference on Applied Social Science Research, ICASSR 2015, ve dnech 17. 5. až 23. 5. 2015 v Pekingu v Číně. (viz příloha č. 1)

Příspěvek s názvem: **Demokratické řízení mateřských škol z pohledu rodičů** (autorka: Vladimíra Hornáčková) byl prezentovaný na International Conference of Education, Research and Innovation, ICERI; ve dnech 14. 11. až 19. 11. 2015 v Seville ve Španělsku. (viz příloha č. 2)

Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

Na základě řešení SV vznikly dva příspěvky, které byly prezentované na International Conference on Applied Social Science Research, ICASSR 2015, ve dnech 17. 5. až 23. 5.

2015 v Pekingu v Číně a na International Conference of Education, Research and Innovation, ICERI; ve dnech 14. 11. až 19. 11. 2015 v Seville ve Španělsku a budou publikované s vazbou na RIV.

Přehled realizovaných výdajů

- a) Stipendium – odměna studentům..... **6 000,- Kč**
Monika Perutková, Ivana Plecháčková
Zdůvodnění: Studentky se podíly na přípravě dotazníku, zajišťování sběru dotazníků a zpracování dat. Dále se staly spoluautorkami publikovaného příspěvku.
- b) Cestovné:..... **32 987,00 Kč**
Uvedená částka byla použita na dopravu na mezinárodní konference do Pekingu a Španělska)
- c) Konferenční poplatek..... **10 126,00 Kč**
Uvedená částka je na zaplacení konferenčního poplatku na na International Conference on Applied Social Science Research, ICASSR 2015, ve dnech 17. 5. až 23. 5. 2015 v Pekingu v Číně.
Ubytování a stravování **15 029,99 Kč**
- d) Služby-překlad dvou publikačních výstupů do anglického jazyka **5 257,- Kč**
- e) Služby – tisk posterů **1 649,- Kč**
- f) Jiné náklady – kurzovné ztráty **584,39 Kč**
- g) Cestovní pojištění..... **944,- Kč**
Bankovní poplatky..... **220,- Kč**

Celkem realizované výdaje: 72 797,38 Kč

Finanční prostředky (72 800,00 Kč) byly využity podle stanoveného rozpočtu.

Přílohy:

- a) Příloha č. 1 - Publikační výstup – příspěvek prezentovaný na konferenci v Pekingu.
b) Příloha č. 2 - Publikační výstup – příspěvek prezentovaný na konferenci v Seville.
c) Příloha č. 3 - Výsledovka z ekonomického informačního systému Magion – vyúčtování dotace (pracoviště 01240, zakázka 2110)

Datum: 4. 1. 2016

Podpis odpovědného řešitele: